

Школяр Євгеній Володимирович,
слухач магістратури спеціальності 281 “Публічне управління та адміністрування”, здобувач Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

СИСТЕМА ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Організаційно-правові засади функціонування системи ЦЗ визначено у Кодексі цивільного захисту України. Вважаємо, що організаційні, правові, економічні та інші аспекти функціонування кожного окремо взятого виду сил ЦЗ являють собою комплекс актуальних науково-практичних завдань, що можуть бути предметом окремих досліджень у різних наукових галузях (державного управління, економічних наук, юридичних наук тощо).

Існуючі інституціональні проблеми в діяльності ЄДСЦЗ, значною мірою, є історично зумовленими, оскільки за період новітньої історії України процеси розбудови цієї державної системи на різних організаційно-правових рівнях управління супроводжувалися перманентними й, доволі часто, неоднозначними реформами (законодавчими, інституційними та структурними змінами), а також поступовим зниженням захисних властивостей цієї системи.

З набранням чинності КЦЗУ (1 липня 2013 р.) у нашій країні з метою реалізації державної політики у сфері ЦЗ передбачено створення та функціонування ЄДС ЦЗ. Ця система інтегрувала в собі три інші спеціальні державні міжвідомчі системи: ЦО, Єдину державну систему запобігання і реагування на НС техногенного та природного характеру, Єдину державну систему ЦЗ населення і територій, які до прийняття КЦЗУ де-юре існували в нашій країні задля реалізації комплексу заходів щодо ЦО та ЦЗ.

Має місце багатосуб'єктний склад органів управління ЄДСЦЗ на державному, регіональному та місцевому рівнях. Така ситуація створює умови для дублювання повноважень у сфері ЦЗ між МДА, ОМС, їхніми підрозділами та виконавчими органами з питань ЦЗ, територіальними органами ДСНС та інших центральних ОВВ, а також для деконцентрації та розпорошення компетенції в цій сфері між різними суб'єктами забезпечення ЦЗ. Це, своєю чергою, зумовлює поліцентричну модель організації ЄДСЦЗ на всіх адміністративно-територіальних рівнях, що сприяє формуванню атмосфери формалізму та безвідповідальності за стан ЦЗ у країні в цілому. Разом з тим, до суб'єктів забезпечення ЦЗ (а також до органів управління ЄДСЦЗ) не віднесено Президента України, ВРУ, РНБО, СБУ, хоча їхній статус та місце у системі органів державної влади визначають очевидну необхідність залучення цих органів до категорії зазначених суб'єктів шляхом унесення відповідних змін у чинне законодавство. Значну частину завдань ЦЗ, зокрема щодо запобігання соціальним і воєнним НС та реагування на них, сьогодні неможливо ефективно вирішувати суто в межах системи ОВВ, не залучивши до складу ЄДС ЦЗ зазначені вище органи державної влади та органи зі спеціальним статусом.

З 25 квітня 2014 р. по цей час головним органом у системі центральних ОВВ, що забезпечує формування державної політики у сфері ЦЗ в Україні є МВС, керівник якого здійснює функції з координації та спрямування діяльності ДСНС. Безпосередньо ж ДСНС, яка зараз реалізує державну політику у сфері ЦЗ, у значній мірі, втратила політико-правову суб'єктність та інституційну спроможність впливати на процеси формування державної політики у сфері ЦЗ України, оскільки була позбавлена численних, зокрема нормотворчих, компетенцій у цій сфері на користь МВС. Відповідне міністерство наділено широким колом повноважень різного характеру (контрольно-наглядових, організаційно-розпорядчих, кадрових, установчих, нормотворчих, фінансових тощо), що дають йому змогу чинити вагомий вплив на процеси формування в країні державної політики у сфері ЦЗ та суміжних галузях, а також здійснювати суцільний контроль над діяльністю ДСНС. Однак, разом з тим, МВС наразі не входить до складу ЄДС ЦЗ як орган управління цією системою (на відміну від ДСНС), що є однією зі структурних проблем ЄДС ЦЗ на державному рівні.

Процес утворення функціональних підсистем ЄДС ЦЗ остаточно не завершено, що унеможлиблює належне функціонування цієї державної системи саме як системи певних органів управління, сил і засобів, на які покладається реалізація державної політики у сфері ЦЗ. Також більшістю керівників центральних ОВВ повсюдно не виконується вимога законодавства щодо створення у складі апаратів цих органів підрозділів з питань ЦЗ.

Марштупа Ніна Яківна,

слухач магістратури спеціальності 281 “Публічне управління та адміністрування” Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

СИСТЕМА ДЕРЖАВНОГО УСТРОЮ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В КАНАДІ

Канада входить до складу Співдружності, яку очолює Великобританія. За формою адміністративно-територіального устрою Канада є федерацією, до структури якої входять 10 провінцій та 2 території.

Ряд питань федеративних відносин залишаються неурегульованими. Так, у 1995 році в Канаді було проведено референдум про надання суверенітету Квебекові. “Проти” суверенітету проголосували 50,6% виборців, “За” – 49,4% [1].

У кожній провінції є своя конституція та виборна легіслатура. Уряд провінції призначається центральною владою за поданням провінційного уряду на чолі з лейтенант-губернатором.